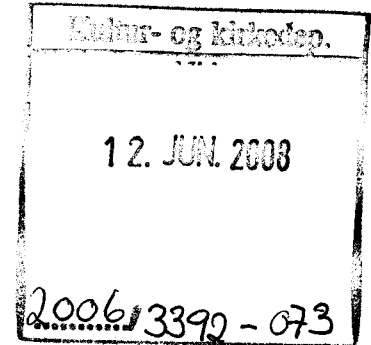

Kultur- og kirke departementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Rapport om tradisjonelt håndverk - høring

Vi viser til oversendte rapport "Kulturhåndverk – avtrykk fra fortiden, uttrykk for øyeblikket, grunnlag for fremtiden" og invitasjon til å avgi høringssuttalelse.

Rapporten gir et solid inntrykk både av betydningen, men også av kompleksiteten, rundt arbeidet med kulturminnevern og tradisjonelt håndverk/kulturhåndverk og behovet for faglært arbeidskraft. Den gir derved et godt utgangspunkt for videre oppfølging.

Utdanningsforbundet støtter i all hovedsak anbefalingene i rapporten. Det er imidlertid vanskelig å få øye på tilknytningen til det formelle utdanningssystemet og dets aktører. Viktige støttespillere i det videre arbeidet må derfor være både elev- og lærerorganisasjonene. Rapporten og høringssvarene bør også gjøres kjent for det regjeringsnedsatte utvalget som ser på fremtidens fag- og yrkesopplæring, det såkalte Karlsenutvalget.

Rapporten viser behovet for en bedre koordinering mellom instansene som har ansvar for feltet. Den peker på viktige utfordringer for utdanningssystemet, som for eksempel hvordan man skal sikre rekruttering til fagområdene, voksnes rettigheter og muligheter for denne type opplæring og videre utdanning, tilgang på læreplass i fag under opplæringsloven, opplæringskontorenes funksjon for disse fagene, utdanning, - etter og videreutdanning av lærere og ikke minst økonomien knyttet til fagfeltet som sådan.

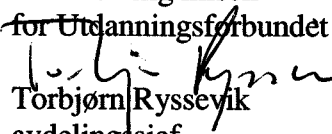
Den videre oppfølgingen av rapporten må koordineres av en arbeidsgruppe, utvalg eller som rapporten anbefaler, en nasjonal koordinerende enhet. Dette utvalget - eller enheten - må ha som mandat å se utdanningspolitikk, kulturpolitikk og næringspolitikk under ett. Utvalget bør bestå av representanter fra alle relevante organisasjoner og departement. Gruppen bør få i mandat å vurdere

- 1) ulike virkemidler som stipendordninger for elever, studenter og lærere i fagene,
- 2) samarbeidsmodeller for opplæringen både nasjonalt og i nordisk sammenheng og
- 3) prioriterte nasjonale målsettinger for tradisjonelt håndverk/ kulturhåndverk i Norge.

Et helt nødvendig strakstiltak for å sikre rekruttering til – og beholde og utvikle lærekrefter innenfor kulturhåndverksfagene, og da spesielt for de små og verneverdige fagene, vil være å se på hovedmodellen for fag- og yrkesopplæring. I dag har vi en modell med bred inngang og videre spesialisering. De første to årene er i hovedsak i skolen og de neste to er i bedrift. Som rapporten peker på er det blant annet *problematisk å finne kvalifiserte og interessante lærebedrifter i mange av fagene*. Kulturhåndverksfagene er også fag som sliter med rekruttering.

En forutsetning for å ønske å ta en utdanning er for svært mange også muligheten til å fullføre den. Det er derfor helt sentralt at elever som skal velge utdanning, også kan se hvor den fører. I dag er det svært usikkert om elevene vil få læreplass når de er ferdig med to år i skole.

Det er derfor naturlig å tenke seg en videreutvikling av hovedmodellen for de fagene som i rapporten omtales som kulturhåndverksfagene, hvor skolene får ansvaret for opplæringen gjennom hele løpet. En kan se for seg en modell med sammenslåing av fag til større utdanningsprogram der det er naturlig. Skolene vil da kunne danne nettverk med lokale bedrifter og/eller utøvere av fagene for å sikre praksis for elevene, kompetanseoverføring fra utøverne av fagene, med mer. Det må også tilrettelegges med økonomiske incentiver slik at ungdom og voksne kan gjennomføre en fullverdig fag- eller yrkesopplæring i disse fagene. På den måte vil en også i større grad kunne samle og videreutvikle kompetansen til lærere i disse fagene. Som rapporten peker på *står en i fare for å miste viktig kompetanse for fremtiden*.

Med vennlig hilsen
for Utdanningsforbundet

Torbjørn Ryssevik
avdelingsjef

Astrid Kristin Moen Sund
spesialkonsulent